

ЗМІСТ

I. Українська еліта в процесах консолідації нації та цивілізаційного вибору України

- Воропаєва Тетяна.** Роль еліт у цивілізаційному поступі українства 9
- Косяк Ярослав.** Шляхи формування і трансформації української еліти 18
- Литвиненко Олена.** Роль національної еліти в інформаційному суспільстві 21
- Мостяєв Олександр.** Українська еліта в європейському цивілізаційному поступі 25
- Обушний Микола.** Особливості формування політичних еліт у сучасних українських реаліях . . 30
- Окара Андрій.** Українська еліта на тлі Майдану гідності 32
- Петруньок Борис.** Роль еліти в процесі етнічної мобілізації. 35
- Розумний Максим.** Цивілізаційний вибір України в контексті боротьби еліт за панування 38
- Сабадуха Олексій.** Відповідальність української еліти в процесі національного державотворення . 42
- Серова Юлія.** Соціальна міфотворчість як атрибут функціонування еліти 44
- Юрченко Едуард.** Реставрація української природної еліти (історичний досвід та перспективи) 48

II. Українська еліта часів середньовіччя та ранньомодерної доби

- Кобченко Катерина.** Українство в інтелектуальній історії Європи за часів Середньовіччя: погляд з цивілізаційної перспективи 52
- Конча Сергій.** Біля витоків давньоруської еліти: цар Аль-Дір з повідомлення аль-Масуді 57
- Ластовський Валерій.** Остафій Дашкович у міфотворчості істориків 62
- Попружна Алла.** Надгробний портрет як атрибут поховальної культури козацької старшини другої половини XVII–XVIII ст. 64

III. Українська інтелігенція в процесах націє- та державотворення XIX–XX ст.

- Бойко Світлана.** Борис Грінченко як представник української національної еліти кінця XIX – початку XX століття 67
- Ганусин Олена.** Українська інтелігенція XIX століття в історіографічних інтерпретаціях 71
- Грабовська Ірина.** Інтелектуальне шістдесятництво та його рецепція у працях вітчизняних та зарубіжних авторів 73
- Дарморіз Оксана, Мокрик Радомир.** Феномен шістдесятників у контексті проблеми формування культурної еліти в Україні 76
- Смець Тетяна.** Особистісний чинник в українському русі XIX століття 79
- Сабадуха Володимир.** Ідеї персоналізму в українському націоналізмі 82
- Черчович Іванна.** Емансипація жінок в інтерпретаціях національної еліти Галичини другої половини XIX – початку XX століть. 86
- Чик Анна.** Внесок Петра Зінченка у розвиток психологічної науки 90
- Яблонська Ольга.** Інтелігент із «смутного часу»: повість О. Кониського «Юрій Горовенко» 93
- Янковська Жанна.** Пантелеймон Куліш як представник та ідеолог національно-інтелектуальної еліти середини XIX ст. 96

IV. Проблеми формування національної еліти в сучасній Україні

- Абизова Лариса.** Українська інтелігенція та парадигма національної ідеї у сучасному інтелектуальному контексті. 100
- Дроботенко Микола.** Проблема зміни еліт, або чи працюють «соціальні ліфти» для молоді? . . . 103
- Дунець Василь.** Проблема державної підтримки обдарованих дітей України 106
- Миколаєнко Ірина.** Європейська інтеграція і українська еліта в умовах глобалізаційних процесів 109
- Рудакевич Олег.** Політична культура української еліти: проблема ефективності 112
- Стемковська Оксана.** Регіональна еліта як фактор ефективного розвитку місцевого самоврядування. 115
- Фесенко Галина.** Формування ґендерної компетентності української еліти 118

V. Освітянська та культурно-мистецька еліта України

- Авер'янова Ніна.** Василь Кричевський як представник української мистецької еліти. 122
- Антонюк Тетяна.** Університетська еліта у забезпеченні міжнародної інтеграції національної системи вищої освіти України. 125
- Даниліна Олена.** Оксана Забужко і Юрій Шевельов: діалог інтелектуалів різних поколінь . 129
- Сорочук Людмила.** Інтелектуально-мистецькі здобутки родини Косачів у становленні української еліти 131
- Цівун Наталія.** Максим Рильський як поборник української мови та культури 134
- Чужа Тетяна.** Українська література як предмет наукових досліджень Юзефа Третяка 137
- Швець Олеся.** Творчі еліти про українську радянську культуру в українській пресі націоналістичного спрямування Другої Речі Посполитої 140

VI. Церковна еліта України

- Вежбєнєц Вацлав, Потачек Йоанна Ельжбєта.** Значення церковної еліти для українців в Польщі після Другої світової війни на прикладі о. Василя Гриника. 144
- Довбищенко Михайло.** Роль українського духовенства у поширенні мистецької традиції українського бароко в церковній архітектурі Сибіру XVIII ст. 154
- Кагамлик Світлана.** Українська церковна еліта ранньомодерного часу: нові аспекти дослідження 157
- Ластовська Оксана.** Еліта українського православного чернецтва в сучасній українській історіографії 161
- Подобєд Павло.** Державно-церковні відносини України за президентства Леоніда Кравчука . . . 165
- Співак Володимир.** Антоній Радивилівський як представник «нового духівництва» XVII ст. 167
- Трегубенко Тетяна.** Роль української церковної еліти у розвитку музичного мистецтва XVII–XVIII ст. 169
- Фощан Ярослав.** Українські архієреї Могильовської єпархії: сутність і перспективи дослідження . . . 172

VII. Науково-технічна еліта України

- Виноградова Олена.** Особливості формування науково-технічної еліти у Харківському технологічному інституті на початку ХХ століття. 176
- Гелеш Анна.** Професор Т.П. Губенко – видатний учений у галузі теорії електричних машин. 179
- Голова Валентина.** Внесок професора О.П. Лідова у підготовку кадрів хімічної науки у Харківському технологічному інституті 182
- Гутник Марина.** Місце української технічної еліти у поступі світової науки (на прикладі наукового доробку В. Рвачова) 184

Кривоконь Олександр. Представники вітчизняного тракторобудування: повернення із забуття	187
Куделко Сергій, Вовк Ольга. Василь Каразін біля витоків формування української науково-технічної інтелігенції	190
Кузьменко Наталія. Представники харківської школи радіофізики другої половини ХХ ст.	193
Овчаренко Юлія. Роль Б. Є. Веркіна та його учнів у розвитку фізики низьких температур	196
Радогуз Сергій. Роль В. Л. Кірпичова у формуванні інженерної еліти України	198

Тверитникова Олена. Інженерно-технічна еліта Харківського політехнічного інституту у становленні електротехнічної галузі України (1950–1970 рр.) .	201
Ушенко Поліна. Українська технічна еліта у розвитку галузі кондиціонеробудування у другій половині 60-х рр. – на початку 90-х рр.	205
Шульга Інна. Проблеми формування технічної інтелігенції в Україні у 30-х роках ХХ ст. (на матеріалах Харківського хіміко-технологічного інституту)	207

VIII. Політико-правова еліта України

Білан Сергій. Партиїні кадри України в процесі соціалістичних перетворень сільського господарства у 30-х рр. ХХ ст.	210
Валюшко Іван. Політична еліта і розвиток громадянського суспільства в контексті протидії корупції	214
Василик Ірина. Адвокатська еліта Східної Галичини у становленні української державності	217
Гордієнко Михайло. «Маргінальний синдром» політичної еліти як атрибут перехідного суспільства	222
Жадько Павло. Політична комунікація в процесах становлення української політичної еліти	225

Кушинська Лариса. Політико-правові погляди Богдана Кістяківського у контексті сучасних українських реалій	228
Lewandowska-Malec Izabela. Udział lwowskich prawników w dorobku polskiej Komisji Kodyfikacyjnej (1919-1939)	231
Moklak Jarosław. Ukraińska elita polityczna Galicji i kwestia szkolnictwa narodowego na początku XX wieku	234
Шелеп Юлія. Партиїний працівник у радянській Україні 1970-1980-х років: між офіційним і приватним простором	237

IX. Українська еліта зарубіжжя

Балера Олена. Діяльність провідних українських громадських організацій Російської Федерації у 1991–2013 рр.	243
Бойко Тетяна. Психологічний напрямок націології у працях представників української еміграції	247
Денисюк Сергій. Ю. Шевельов про роль духовного проводу в процесах національно-культурного відродження України	249
Зуляк Мар'яна. Антін Крушельницький в діяльності педагогічної місії Міністерства освіти УНР у Відні	252
Конопка Наталія. До витоків українських геополітичних студій на еміграції: Тиміш Олесіюк та його праця «Північні межі Української Матірної Держави»	256

Лисенко Наталка. Громадська діяльність О. Олеся на еміграції	261
Пархоменко Наталія. Проблема міграції інтелектуальної еліти України	265
Тимошик Микола. Книжкові видання Українського католицького університету в Римі як чинник формування української еліти в діаспорі	267
Цимбал Тетяна. «Ті ж самі ми: нам цілий світ чужина»: українська еліта в еміграції	272
Юлія Шахно. Міграційний потенціал української інтелектуальної еліти	275
Шептицька Тетяна. Українські інтелектуали за кордоном: способи самореалізації українства у світовому культурному просторі	278

Відомості про авторів.	282
---	-----

CONTENT

I. Ukrainian Elites in the Processes of Nation's Consolidation and Civilization Choice of Ukraine

- Voropayeva Tetiana.** The Role of Elites in the Civilization Progress of Ukrainians 9
- Kosiak Yaroslav.** The Ways of Formation and Transformation of Ukrainian Elites 18
- Lytvynenko Olena.** The Role of National Elites in the Information Society 21
- Mostiaev Oleksandr.** Ukrainian Elites in the European Civilization Progress 25
- Obushny Mykola.** Peculiarities of Formation of Political Elites in Modern Ukrainian Realities 30
- Okara Andriy.** Ukrainian Elites on the Background of the Maidan of Dignity. 32
- Petruniok Borys.** The Role of Elites in the Process of Ethnic Mobilization. 35
- Rozumny Maksym.** Civilization Choice of Ukraine in the Context of Elites' Struggle for Domination. 38
- Sabadukha Olexiy.** Responsibility of Ukrainian Elites in the Process of National State's Building 42
- Serova Yuliya.** Creation of Social Mythology as an Attribute of Elite's Functioning 44
- Yurchenko Eduard.** Restoration of the Ukrainian Natural Elite (Historical Experience and Perspectives) 48

II. Ukrainian Elites in the Period of Middle Ages and in the Early Modern Time

- Kobchenko Kateryna.** Ukrainians in the Intellectual History of Europe of the Medieval Period: View from the Civilization's Perspective. 52
- Koncha Sergiy.** To the Beginning of Old Rus' Elite: King al-Dir from al-Mas'udi's Report 57
- Lastovsky Valeriy.** Ostafiy Dashkovych in the Myths Created by Historians 62
- Popruzhna Alla.** Tombstone Portraits as an Attribute of Funeral Culture of Cossack Authorities of the late 17th –18th Centuries 64

III. Ukrainian Intellectuals in the Processes of Nation and State Creation in the 19th–20th Centuries

- Boiko Svitlana.** Borys Grinchenko as a Representative of the Ukrainian National Elite of the End of the 19th – the Beginning of the 20th Centuries 67
- Hanusyn Olena.** Ukrainian Intellectuals of the 19th Century in Historiography's Interpretations 71
- Hrabovska Iryna.** Intellectual's Movement of the 1960s and its Reception in the Heritage of Native and Foreign Authors 73
- Darmoriz Oksana, Mokryk Radomyr.** Phenomenon of the 1960s-Movement in the Context of Formation of Cultural and Art Elite in Ukraine: Activity approach in Memory Studies. 76
- Yemets Tetiana.** Personality's Factor in Ukrainian National Movement of the 19th Century 79
- Sabadukha Volodymyr.** The Ideas of Personality's Role in Ukrainian Nationalism 82
- Cherchovych Ivanna.** Women's Emancipation in the Interpretations of Ukrainian National Elite in Galicia on the Second Part of the 19th – on the Beginning of the 20th Centuries 86
- Chyk Anna.** Contribution of Petro Zinchenko to the Development of Psychology 90
- Yablonska Olha.** An Intellectual from the "Troubled Time": O. Konys'ky's Story "Yuri Horovenko" 93
- Jankovska Zhanna.** Panteleymon Kulish as a Representative and Ideologist of the National Intellectual Elite in the Middle of the 19th Century . . . 96

IV. Problems of Formation of the National Elite in Modern Ukraine

- Abyzova Larysa.** Ukrainian Intellectuals and the Paradigm of National Idea in the Modern Intellectual Context 100
- Drobotenko Mykola.** The problem of Elites' Change, or does the «Social Elevators» for Young People Work? 103
- Dunets Vasyl.** The Problem of State's Support for Gifted Children of Ukraine 106
- Mykolayenko Iryna.** European Integration and the Ukrainian Elites in Globalization Processes 109
- Rudakevych Oleh.** Political Culture of Ukrainian Elite: the Problem of Effectiveness 112
- Stemkovska Oksana.** Regional Elites as a Factor of Effective Development of Local Self-Government. . . 115
- Fesenko Halyna.** Formation of Gender Competence of the Ukrainian Elites 118

V. Educational, Cultural and Artistic Elites of Ukraine

- Averyanova Nina.** Vasyl Krychevskyj as the Representative of Ukraine Artistic Elite 122
- Antonyuk Tetiana.** University's Elite in Providing of International Integration of the National System of Higher Education. 125
- Danylina Olena.** Oksana Zabuzhko and Yuri Sheveliov: Dialogue of the Intellectuals of Different Generations. 129
- Sorochuk Ludmyla.** Intellectual and Artistic Achievements of the Kosach Family in the Formation of Ukrainian Elite 131
- Tsivun Natalia.** Maxim Rylsky as a Protector of Ukrainian Language and Culture. 134
- Chuzha Tetiana.** Ukrainian Literature as a Subject of Jozef Tretiak's Research Works 137
- Shvets Olesia.** Soviet Ukrainian Culture in Opinion of Creative Elites in the Ukrainian Nationalistic Press in the Second Polish Republic. 140

VI. Church Elites of Ukraine

- Wiezhbieniec Wacław, Potachek Joanna Elzbieta.** The significance of the Church Elite for Ukrainians in Poland after the World War II on the Example of Father Vasyl Grynyk 144
- Dovbyshchenko Mykhailo.** The Role of Ukrainian Clergy in Spreading of the Ukrainian Baroque Art Tradition in the Church Architecture of Siberia in the 18th century. 154
- Kagamlyk Svitlana.** Ukrainian Clergy Elite of the Early Modern Time – New Aspects of Study 157
- Lastovska Oksana.** The Elite of the Ukrainian Orthodox Monkhood in the Modern Ukrainian Historiography 161
- Podobed Pavlo.** Relations between State and Church in Ukraine during the Presidency of Leonid Kravchuk 165
- Spivak Volodymyr.** Antony Radvylovsky as a Representative of the «New Clergy» of the 17th Century 167
- Trehubenko Tetyana.** The Role of Ukrainian Church Elite in the Development of Musical Art in the 17th–18th centuries. 169
- Foshchan Yaroslav.** Ukrainian Bishops – the Leaders of Mohylyov Eparchy: Experience and Prospects for Research 172

VII. Scientific-technical Elite of Ukraine

- Vinogradova Olena.** Peculiarities of Formation of Scientific-technical Elites in the Kharkiv Technological Institute on the Beginning of the 20th century. 176
- Helesh Anna.** Professor Tykhon P. Hubenko as the Distinguished Scholar in the Branch of the Electrical Machines' Theory 179
- Holova Valentina.** Contribution of the Professor O. P. Lidov to the Training of Scientists in Chemistry in the Kharkiv Institute of Technology 182
- Hutnyk Maryna.** The place of the Ukrainian Technical Elite in the Advancement of World Science (on the Example of V. Rvachev Scientific Work) 184
- Kryvokon' Olexandr.** Personalities of Domestic Tractor Construction: Return from Oblivion. 187

- Kudelko Sergiy, Vovk Olga.** Vasyli' Karazin on the Outset of Appearance of Ukrainian Scientific-technical Intellectuals 190
- Kuz'menko Natalia.** The Representatives of the Kharkiv Radio-Physic School on the Second Half of the 20th Century 193
- Ovcharenko Yulia.** The Role of B.I. Verkin and his Students in the Development of Low-temperature Physics 196
- Radohuz Sergiy.** The Role of V.L. Kirpichov in the Establishment of Engineer Elite of Ukraine 198
- Tverytnykova Olena.** The Role of the Engineer-technical Elite of the Kharkiv Polytechnic Institute in the Development of Electro-technical Branch in Ukraine (1950–1970s) 210
- Ushenko Polina.** Ukrainian Technical Elite in the Development of Air-conditioner Constructing on the second Half of 1960s – on the Beginning of the 1990s 205
- Shulga Inna.** Contradictions in the Formation of Technical Intelligence in the 1930s (on the Materials of the Kharkiv Chemistry-Technological Institute) . . 207

VIII. Politically-legal Elite of Ukraine

- Bilan Sergij.** Political Elite of Ukraine in the Process of Socialist Transformations of the Rural Economy in the 1930s 210
- Valiushko Ivan.** Political Elite and the Development of Civil Society in the Context of Contraction to Corruption 214
- Vasylyk Iryna.** Advocatory Elite of Eastern Chalychyna in the Development of Ukrainian Statehood 217
- Hordyenko Mykhailo.** «Marginal Syndrome» of Political Elite as an Attribute of Transitional Society . 222
- Zhadko Pavlo.** Political Communication in the Process of Formation of the Ukrainian Political Elite 225
- Kushynska Larysa.** Politically-legal Views of Bogdan O. Kistiakivsky in the Context of Modern Ukrainian Realities. 228
- Lewandowska-Malec Izabela.** Participation of Lviv Lawyers on the Work of Polish Codification Commission (1919–1939) 231
- Moklak Jaroslaw.** Ukrainian Political Elite of Galicia and the Question of National Education in the Early 20th Century 234
- Shelep Yulia.** Communist Party Officials in the Soviet Ukraine in the 1970–1980s: Between Public and Private Space 237

IX. Ukrainian Elites Abroad

- Balera Olena.** Activity of the Leading Ukrainian Public Organizations in the Russian Federation from 1991 till 2013 243
- Boiko Tetiana.** Physiological Direction in the Studies on Nations in the Works of Representatives of Ukrainian Emigration 247
- Denysiuk Serhiy.** Yuriy Shevelov about the of Spiritual Leaders in the Process of Ukraine's National and Cultural Revival 249
- Zuliak Maryana.** Antin Krushelnytsky in the Activity of Pedagogical Mission of the Ministry of Education of the Ukrainian People's Republic in Vienna (1919–1921) 252
- Konopka Natalia.** The Origins of Ukrainian Studies in Geopolitics among the Emigrates: Tymish Olesiyuk and His Work “Northern Boundaries of Ukraine as the Maternal Country” 256
- Lysenko Natalia.** Public Activity of O. Oles in Emigration 261
- Parkhomenko Natalia.** The Problem of Migration of the National Elite of Ukraine 265
- Tymoshyk Mykola.** Books Publications of the Ukrainian Catholic University in Rome as the Factor of Formation of Ukrainian Diaspora Elite. 267
- Tsymbal Tetiana.** “We are the Same and the Whole World is Foreign Land for us...”: Ukrainian Elite in Exile. 272
- Shakhno Julia.** Migration Potential of the Ukrainian Intellectual Elite 275
- Sheptytska Tetiana.** Ukrainian Intellectuals abroad: Ways of Self-realization of Ukrainians in the World Cultural Space 278

About the authors 282